Після конфіскати другий наклад.

Ч. 145 (10.528). Львів, пятниця 3. липня 1925. Почтову належитість оплачено готівкою. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. Ціна одного примірника 17 сот.

Переговори і заговори.

Останній день червня 1925 (30-го червня) без сумніву є важною датою в житті жидівських переговірчиків і „малопольських" заговірчиків. Одночасно є це важна дата в житті непольських територіяльних народів. В дні 30. червня жидівські міщанські групи під проводом „малопольських" Датанів й Авіронів зломили писані й неписані договори з иншими непольськими народами і заінавгурували „нову еру", еру боротьби з тими народами і їх змаганнями.

Розумово беручи справу, нічого не сталося, бож Жиди по суті ніколи не були нашими приятелями і прихильниками, ніде й ніколи не піддержували вони наших змагань, а в найкращому випадку не робили надмірних перепон. Зломання неписаної умови не є нічим дивним, коли мати на увазі специфічний характер і особливішу мораль цього племени. Таж, як висловлюється один орган публичної опінії, предки Райха й Розмаріна навіть ломили умови, заключені з Єговою. Чомуж не мали би зірвати звязки з иншими „національними меншостями" і перейти на „реальну" службу „реальним богам і божкам?"

На яких основах прийшло до жидівсько-польського договору, важко з усею певністю ствердити. Знаємо тільки, що Жиди ще раз підтвердили свою льояльність і то звичною для них формулою, що зобовязалися обороняти морально, матеріяльно й фізично „великодержавне становище" Польщі і непорушність границь сучасної польської держави та в тому напрямку, як і з метою підсилити державний скарб — робити пропаганду за кордоном. В заміну за те, як подає „Jewish Chronicle" польський уряд забезпечує Жидам повну рівноправність; знесення обмежень в армії і в публичній (державній) служб.; допущення Жидів до правительственних достав; знесення всіх шкільних обмежень; гарантії проти антисемітської інтерпретації обовязуючих законів; зміну закону про недільний відпочинок; злагіднення у відношенні до Жидів податкової системи; заборона бойкоту Жидів; уділення Жидам кредитів в державних банків; право користуватися на вібраннях гебрейською або жидівською мовою; державні субвенції для гебрейських і жидівських приватних шкіл і вкінці устійнення закону про жидівські (віроісповідні) громади.

Державець українського мандату пос. Шрайбер застерігається, що з огляду на зобовязуючу заговірників тайну, не може виявити „подробиць". Він відслонює тільки рубець концесій уряду в користь Жидів. А саме в господарській ділянці знесення примусового недільного відпочинку, заборона ярмарків у суботу, прийняття Жидів до ремісничих цехів, зменшення податків, допущення до достав, наділення кредитами; в політичній ділянці: полагода справи горожанства, знесення обмежень з передвоєнних часів, доступ до урядів, рівноправність в армії; в культурній ділянці: реорганізація жидівських громад по думці жидівських вимог, жидівське шкільництво згідне з традицією і і національними вимогами і сповнення релігійних домагань (?!).

Як бачимо, то одні й другі інформації про уступки в користь Жидів впозні покриваються. Рантухом тайни закриті лише „подробиці". Отже на основі звісток з жидівських кол годиться зазначити, що недільний відпочинок має бути знесений вповні тільки на „кресах" (на українсько-білоруській національній території); в корінній Польщі він буде обмежений тільки до жидівських варстатів, положених в гетто. Значить господарські уступки мають бути заплачені тільки Українцями і Білорусинами. Польська торговля, ремесло і промисл в корінній Польщі будуть сальвовані істнуючими обмеженнями.

З жидівських кол подають теж, що в поїздці до Америки за новою позичкою супроводжатиме мін. Скшиньского пос. Райх або пос. Розмарін та вестиме в тому напрямку відповідну пропаганду на американській землі. Жидівський клюб переходить в ряди правительственної партії і одержить представництво в міністерствах, а саме віцеміністрів (державних секретарів) в міністерстві освіти, справедливости і фінансів.

Жидівсько-польський договір не тільки є договором між жидівською буржуазією і польською реакцією, але й заговором проти не-

яку з такою таємничістю заховують в своїх нетрях „малопольські реальні політики". Добре поінформований краківський „Час" в статті „Угода з Жидами" коротко й дуже лагідно прецизує те оборільне „do, ut des". В практиці жидівсько-польська угода означує припинення підюджування проти Польщі опінії заграничного жидівства і фінансових кол та розрив („Час" називає це делікатно „rozluźnienie") з „національними меншостями".

З днем 30. червня 1925 р. на цілій українсько-білоруській території утворюється таке саме положення, як після першої російської революції утворилося було в Конгресівці, коли там виникла була нова порода Жидів, зв. литвоками, які несли зі собою чужу культуру, чужу мову, економічне закріпощення.

Основним і природним правом кожної людини і кожної нації є боронитися перед небезпекою і перед загладою. Таке саме право має й український народ. Нема потреби лякатися того, що „малопольські литвоки" піднімуть галас про український „антисемітизм", бо оборона нації, її морального й матеріяльного здоровля мусить усунути всякі побічні скрупули. До тієї оборони мусять взиватися підступно зраджені непольські народи в Польщі, мусять обєднатися наша громадська думка і наші національні організації. Як нас інформують, управи українських політичних партій, а в першу чергу „Народній Комітет" приготовляє з того приводу відозву до українського населення. Всі чинники повинні приложити руки до тієї організованої оборони, яка є основним і природним нашим правом.

Українська школа в ярмі.

Промова голови Української Парляментарної Репрезентації п. сенатора Черкавського, виголошена дня 22. червня у польському сенаті при обговорюванні буджету міністерства освіти.

(Продовження.)

Ще один документ, але це вже з часів тих перевірок, про які я казав, з часів того слідства в справі декларацій — це протокол, підпису якого вимагав шкільний інспектор у кобринському повіті від селянина Григорія Овсяника. Документ такого змісту: „Я низше підписаний Григорій Овсяник, мешканець села Злітово, як брат (правний опікун) Олександра, 12-літнього, заявляю, що бажаю собі навчання в українській мові. Мені пояснено, що в Дневнику законів міністерства освіти (ч. 3). є згадано тільки про „руску" і „русінську" мову. За те про українську мову ніякої згадки нема. Рускої мови собі не бажаю". (Голос: з „русінскої" теж?).

Робиться отже такі штуки на те, щоби при допомозі маніпуляції словами „руский", „русіньскі", „український" увести людей у блуд, збаламутити тих людей, які під словом „руский" розуміють „російський" і таким чином уневажнити декларації. Того вимагав шкільний інспектор, але самозрозуміле, що і в магістраті робилося повище наведені маніпуляції теж за відомом і вказівкою інспекторату.

Пан сенатор Познер сказав у часі дебати над буджетом із тої самої трибуни таке, що виконавчі розпорядки до шкільного закону цілком перекреслили сам закон. П. сенатор Познер мав рацію. Натомісць не мав рації сенатор Крижановський, який для злагіднення прикрого, але праздивого тверджения сен. Познера, відомої за кордонами Польщі особи, твердив, що виконавчі приписи до шкільного закону не перекреслюють його. П. сенатор Крижановський не має рації. Стверджую, що дійсно виконавчі розпорядки перекреслили навіть ту пародію закону, яку видано дня 31. липня 1924 р. Ці розпорядки є так уложені, що дають виконавчим органам можність уневажнювати в той або инший спосіб деяку скількість декларацій, тим більше, коли з центра дається відповідні доручення для того.

Прошу панів, я далекий від того, щоби цілу вину за те, що діється з нашим українським шкільництвом, з нашими шкільними деклараціями, складати на шкільних інспекторів або кураторів. Правда, вони роблять багато кривди нашому народові в ділянці шкільництва, але роблять вони це, виконуючи накази з гори, з урядового центру. Бож факт, що на всій українській та білоруській території, обнятій шкільним законом роблено однакові трудноші та перешкоди в часі складання декларацій і пристосовувано однакову систему а тепер переводиться однакову акцію уневажнення декларацій, і це доказує, що все воно робиться згідно з волею і вказівками міністерства освіти, чи краще міністра освіти, який є духовим батьком усіх тих диких поглядів а в тому числі утраквістичної школи. П. міністер не застановляється над нічим, а старається тільки ввести в життя такий з педагогічного боку дивогляд, як утраквістична народня школа. Він то вчить своїх підвладних урядників того, як їм робити так, щоб українське населення не могло використати закону навіть до тої міри, щоби мати чисто українську школу. Зараз-же після появи виконавчих розпорядків відбулися при воєвідствах зїзди повітових старостів, — а по-

Red. czas. „Dilo" Pr. 477/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 140 (10.479) z dnia 27. czerwca 1925 r. w artykułach pod tytułami: 1) „...ex.", 2) „Asymilanty i asymilatory", 3) „Szcze odon dokaz tolerancji", 4) „Dilo protestuje proty ...ej reformy" zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) i występku z §§ 300 i 302 ustawy karnej ... dokonaną w dniu 26. czerwca 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządza zniszczenie całego nakładu i wydaje w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 27. czerwca 1925 r.

Hawel.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 480/25 W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny, jako Trybunał prasowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 141 (10.478) z dnia 28. czerwca 1925 r. pod tytułem 1) „Ogranliji nad Renom" w ustępie po słowach: na własni syły... do końca artykułu, 2) na stronie 2. w szpalcie 3. a) tytuł artykułu b) w ustępach między słowami: na zachid... a: ne dawano i na donosy... a: kożdoho roku. 3) „Z sudowoi sali" w ustępie między słowami: do czyny namowlenu ... zawiera znamiona ad 1) i 2) zbrodni z § 65 a) uk. ad 3) zbrodni z § 65 a) i występku z § 336 ustawy karnej, dokonaną 27. czerwca 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządza zniszczenie całego nakładu i wydaje w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów, dnia 29. czerwca 1925.

Hawel.

тім почато робити всякі надужиття та переслідування населення в меті унеможливлення сільському населенню взяти активну участь у плєбісциті. У цій справі ми вносили сотні інтерпеляцій. Потім відбувалися візити шкільних інспекторів при кураторіях шкільних округ, після яких учителі сільських шкіл подіставали доручення під загрозою звільнення з посади на всяку ціну достарчити потрібну скількість деклерацій за польською школою. Наслідком того всього появилася по українських селах бібула на українській мові, що агітувала за польською викладовою мовою по школах українських сіл. Бібула друкувалася у Варшаві.

Власне маю таку одну відозву в українській мові. У ній між иншим сказано таке: „Польща і польська влада була давнійше є тепер і буде на віки“. (кс. Мацейовіч: Слушно!). То щойно початок, що хочу сказати. Прошу слухати далі. (С. Блискот: України там ніколи не було!). Не про те йде мова, пане Блискот, завсігди ви так кажете у кожній своїй промові, очевидно тому, що ви теж походите з Українців так, як я, тільки тепер ви від свого народу відступили, отже прошу бути льогічним. (Блискот: а чи Варшава теж на Україні?) Читаю далі: „Нам треба в польській державі жити і треба вчитися через те польської мови“ (Голоси: „Слушно!“) „В темноті хочуть держати нас ті, що брехнею підписи збирали, хоч вони і нині українські посли“. (Голоси на правиці: Так, так!) Далі сказано: „неправда, що хто підпише декларацію за українською школою, того всадять до тюрми, але натомість правдою є, що по тих деклараціях уряд зможе відріжнити добрих і спокійних горожан, що заслугують на допомогу влади, від ворогів держави“... Друковано це в друкарні Копитовскі і Спілка, Новий Світ 47 у Варшаві, а розкидано і розповсюднювано їх інспекторами та учителями. Мені здається, що інспектори того не повинні були робити.

Недавно жалувався з цеї трибуни п. сен. Кендзьор на те, що інспектори занадто обтяжують скарб, бо беруть з нього не тільки на власне удержання своїх заступників, секретарів, машиністок, на пару коней, на брички та фірманів, і радив відповідну позицію прелімінара зменшити. Я беру інспекторів в оборону, бо вже хоч би для того, щоби ввести утраквістичну школу, треба їм на т. зв. „кресах“ людей, паперу, коней, бричок і треба їздити в повіт і т. д. А скількиж то ще инших обовязків тажить на тих інспекторах, зокрема потаємних обовязків супроти національних меншостей! Ні! Якщо видається такі закони (Голос на правиці: А ви звідки це знаєте?) а до них і такі виконавчі розпорядки, то нехай скарб за це платить!

Ідея п. Ст. Грабского є дорогою ідеєю і повинна Польщу дорого коштувати. Отже виконавчими розпорядками перекреслено шкільний закон. Нашій школі завдано удар. Тепер уже ґенеральні референти шкільних справ не зможуть у буджетових справозданнях міністерства освіти оперувати фікційними цифрами „рускіх“ шкіл, бо таких вже й офіціяльно не буде. Тепер будуть вони оперувати величезними цифрами утраквістичних шкіл, які на ділі будуть польськими.

В одній з точок постанов, виданих недавно радою міністрів, про „кресові“ справи сказано: „Починаючи з новим шкільним роком завести в народніх школах двомовну науку згідно з побажаннями батьків...“ Про бажання родичів, висловлених у напрямі введення науки в рідній мові, постанови нічого не кажуть, хоч міністрові освіти докладно відомо про те, якої школи домагається наш народ. Краківський „Час“ дивується, чому воно так сталося? Але для нас нема в тім нічого дивного: так рішив п. Ст. Грабскі, головний провідник польонізаційної акції польського уряду і польської суспільности супроти нас. Так рішив Грабскі і так має бути. Проти волі українського народу має бути введена утраквістична школа.

Міністер закордонних справ Скшиньскі заявив минулого року на засіданню Ліги Націй у Женеві, що польський уряд ухвалою шкільного закону для української та білоруської національної меншости, а також минимим заснуванням українського університету полагодив корисно пекучу проблему шкільництва для меншостей у Польщі, за що, як інформувала у свому часі польська преса, осягнув рясні оплески з боку членів Ліги. Невідомо, чи на якомусь слідуючому засіданню Ліги буде коли на порядку справа національних меншостей у Польщі, п. міністер теж збере оплески від членів Ліги, якщо вони довідаються, що інформації п. Скшиньского не відповідають дійсности, що його заявлення були тільки введенням в блуд европейської опінії, яка хоч рідко і заслабо, то всеж таки реагувала на те, що діється в Польщі з національними меншостями, а для заспокоєння яких і сам пан Міністр закордонних справ мусить в імени уряду щось сказати і щось приобіцяти. А висилані з Польщі окремі делеґації мусять ту опінію теж у всякий спосіб заспокоювати і писати неправду в закордонних публікаціях і газетах. В останньому числі ґазети „Л'Ероп Нувель“, посвяченому Польщі, поміщена стаття п. Поніковского, в якій говориться, що на 14·3 проц. українського населення є до 11·4% українських шкіл. До речі кажучи, то на міжнародній арені польський уряд все називає нас Українцями, а тільки тут у себе називає нас „Русинами“. Отже на 14·3 проц. українського населення є аж 11·4% українських шкіл! Ці цифри не відповідають дійсности, але все те робиться немов би для злагіднення деякого тертя в цій справі на міжнародній арені.

Так стоїть справа низшого українського шкільництва. Не краще представляється справа нашого середнього шкільництва. У названих уже „кресових“ постановах Ради Міністрів істнує точка, яка каже про утраквізацію українських державних гімназій у Львові, Перемишлі та Тернополі ще в цьому році. Старі, добре зорганізовані і під педагогічним оглядом значенито визнані, а що найважнійше, то єдині в тих місцевостях українські гімназії утраквізується вже в осени на те, щоби їх з часом спольонізувати. Вже приготовляється для тих гімназій нові кадри польських учительських сил. Належить підкреслити, що у Львові, Перемишлі і в Тернополі далі будуть істнувати окремі польські середні школи, а навіть буде їх по кілька, але української гімназії не буде там ні одної. Так виглядає на практиці реалізація ґлоної засади взаїмного пошанування рідної культури з боку Поляків. Весь наш народній дорobок, який ми осягнули за австрійської монархії і який по російській революції ми з таким трудом і коштом надмірних коштів здобули в час істнування незалежної української держави, тепер нам відбирає демократична Польща. І все це робиться — є то хиба облудно сказано у тому свого роду клясичному законі про школи — в імя доброго співжиття двох близьких народів.

Панове! таким чином до доброго співжиття не доведете, до чого доведете, про це не кажу, бо про те ви всі знаєте.

(Докінчення буде).

Парцеляція й осадництво.

Загальна дебата в соймі над основами тзв. земельної реформи.

Цього тижня кінчиться в соймі загальна дебата над законопроєктом про парцеляцію й осадництво. В дебаті забирали вже голос представники правиці, центра, лівиці та непольських народів. В другій половині тижня розпочинається подрібна (спеціяльна) дебата, яка протягнеться довший час з огляду на безліч поправок (до тисячі), зголошених головно клюбами, що піддержують урядовий проєкт. Різко проти „земельної реформи“ виступає християнсько-народова партія (великі й найбільші земельні власники під проводом Дубановіча й Строньского), за „реформою“ з кардинальними змінами заявляється „Звйонзеклюдово-народови“ (вшехполяки), християнська демократія, Жиди і „Пяст“; урядовий проєкт піддержують з меншими або більшими застереженнями „Клюб правиці“ (Тугутівці), „Хлопський Союз“ (Брилівці) і НПР. (нар. партія робітнича) та пепесівці; проти урядового законопроєкту і його тенденцій виступають визволенці, Українці, Білорусини, Радик. хлопська партія (Оконь), Незалежн...

ПРОФ. ІВАН ОГІЄНКО.

Рідна традиція і мова.

Про правопис та вимову чужих слів.

I.

Головні основи позичання чужих слів в українській мові.*)

Правопис та вимова чужих слів в українській мові, — як і в кожній іншій, — це чи не найбільш хитка частина нашої граматики. Постійно чуємо про це найріжніщі, але все хиткі думки, постійно про це висловлюють найчудніщі погляди. І все це головно тому, що питання чужих слів в нашій мові постійно вирішують „на свою думку“, без твердого історичного матеріялу, без певного сталого принципу, звичайно не звертаючи уваги на попередню традицію.

А між тим у цих питаннях все залежить головно від тих принципів, якими треба керуватися в справах чужих слів, від теї основи, на якій ми будемо їх будувати. Тільки погодившися про основні принципи вживання чужих слів в нашій мові, ми зможемо вже легче й правильніше вирішити питання, чи маємо писати й вимовляти, напр. *льоґіка* чи *логіка*, *кляса* чи *клас* і т. п.

*) Зміст відповідає моїм суб'єктивним критикам, громадянству на увагу.

В царині переймання чужих слів до своєї мови, на жаль і на шкоду, український нарід витворив мало оригинального, а за останній час — за XIX століття — забув і втратив навіть те, що мав. Український нарід, яко нація, змарнував тут свій останній час, бо в чужих словах за минуле століття все йде на чужому приводі. А між тим світові мови, напр. німецька, італійська, російська і ин., скажемо — польська, витворили собі свої власні системи позичання чужих слів.

Звичайно в житті буває так, що нарід, культурно слабший від сусіда, все переймає чужі слова в формі цього сусіда. Так трапилось за останній час, головно за кінець XVIII та за XIX століття, і з народом українським, — Велика Україна пішла за Москвою, а Галичина — за Польщею. І переймання чужих слів в формі чужій, чи то московській, чи то польській, — особливо за XIX століття, — настільки було рабським, що український нарід тепер може вказати дуже мало своїх власних форм для чужих слів.

Український нарід в Галичині чужі слова вживає переважно в польській формі; тут дуже мало слів, що мають якусь своєрідну, від польської відмінну форму. І те, що Галичина в формі переймання чужих слів пішла за польською мовою, це створило найбільшу лексичну ріжницю між літературною мовою в Галичині й на Великій Україні: так повстали численні ріжниці і в формах переймання чужих слів, і, скажемо, в роді чужих слів, яких вживається на Великій Україні і в Галичині.

Кожний нарід у своїй літературній мові має дуже багато чужих слів, бо позичання чужих слів в певній мірі — це нормальний процес у житті кожної літературної мови в світі;*) при тому, кожний нарід має свій власний круг чужих слів, яких може не мати інший нарід. Польська мова, скажемо, має надзвичайно багато таких чужих слів, яких не вживає, напр., мова московська, і навпаки. Те, що український нарід у Галичині пішов у позичанні чужих слів головно за мовою польською, це втягло Галичину в польський круг чужих слів, це саме прищепило їй збільшене закохання до ріжних чужих слів замість своїх рідних, це відірвало її від кругу чужих слів на Великій Україні, де він спільний з кругом московським. Ось тому тепер в літературній мові в Галичині, а особливо в її пресі, занадто багато таких чужих слів, яких зовсім не вживають на Великій Україні.

Українця з Великої України постійно дивує і це закохання в Галичині до чужих слів, і самий круг цих слів. Головніще останнє; — кордон поділив Україну на дві частині, що віки були під ріжними культурними впливами, а тому зовсім природно увійшли і в ріжні круги позичених слів. Галичанин на Великій Україні так само буде дивуватися, стрічаючи особливі чужі слова, або й знайомі, але в іншій формі.

Скажемо, такої звичайної в Галичині оповістки, як, напр.: „Прийму *рутинованого соліцитатора*, як теж *мунданта*“ („Діло“ N. 9893), або: „Нотаріяльний *субститут* пошукує посади“ („Діло“ N. 10443), — таких оповісток на Великій Україні мало хто зрозуміє.

Ось приклади таких чужих слів, яких звичайно на В. У. не вживають: „Тіла можна *аґноскувати*“ (N. 10419), „*петрифікує* східні границі“ (N. 10439), „був пактом *capegitis*“ (N. 10434), „Віденка уділив *концесії* німецького“ (оповістка N. 10441) і т. п. Звичайно, це вже приклади занечищення мови, а не її збагачення, приклади, яких легко б оминути в чистій літературній мові.

Поляки витворили собі до певної міри свою оригинальну форму переймання чужих слів, — вони часто переймали чуже слово не з вимови його, а з його напису; так, французьке слово cabaret (вимовляється: kabarä) поляки мають як kabaret, за ними й в Галичині кабарет, на Великій Україні — кабаре; франц. hasard (вимова: azär) у поляків має форму hazard, в Г. газард; правда, в цих словах поляки йшли й за німцями. Або ще приклади: франц. festin (вимова: festän) поляки просто переписують на свій правопис festyn а за ними й в Галичині ...

*) Докладніше про це див. І. Огієнко, Иноземные элементы въ русскомъ языкѣ, Київ, 1915 р.

хлопська партія (Вoєвудзкі) і комуністи. По всякій правдоподібности з огляду на те, що широко заповідана обструкція „Визволеня" заломилася і мабуть вигасла, урядовий проект буде ухвалений з батьома поправками гіршого покрою, очевидно — якщо не зайдуть якісь непередбачені події.

Загальна дискусія в четвер і пятницю (25 і 26 червня) ясно зазначила становище поодиноких соймових угрупувань. Годиться з ходом тієї дискусії познайомити наших читачів.

* * *

Пос. Бітнер (христ. демократія) заявився за скорим і реальним переведенням земельної реформи, бо про націоальний характер краю рішає хлоп, звязаний з землею. Принцип парцеляції державою збанкрутував. Запасу землі вистане тільки на доповнення третини карловатих господарів. Після розпарцелювання великих маєтків втратить працю 100 тисяч рільних робітників, капітал, який представляє собою велика зем. власність, буде розпорошений, кредит знищений, державні фінанси захитані, а торговельний біланс підважений. Супроти того христ. демократія пропонує переведення зем. реформи виключно шляхом приватної парцеляції під натиском спеціяльного парцеляційного податку по 4.0 зол. від кожного гект., що бракує до норми, яка повинна бути розпарцельована.

Пос. Матакевіч (клюб кат.-людовий) заявився за проектом та підніс різні його недостачі й застереження.

Пос. Стронскі (клюб христ.-народовий) рівно виступив проти реформи. Коли дідичів змусять до парцеляції, то вони не будуть робити вкладів в господарство, вони не одержать кредитів на землю, яка кожної хвилі може бути забрана на ціли зем. реформи. В наслідок того обнижиться рільна продукція, повстануть трудноші при вижививленні міст і війська, а тим самим буде загрожена безпека держави. Поруч з тим обнижиться податкова сила громадянства і вивіз за границю, а через те й зростає журба за польську валюту. Англійці, які хотіли дати дідичам кредит на ціли рільництва, заявили, що так довго не дадуть грошей, як довго не будуть знати, в якому напрямку розвинеться земельна реформа. Крім того треба заспокоїти 3 міл. 500 тисяч малоземельних, на що треба 16 міл. гект. землі, а до парцеляції прийде в найкращому випадку 2 міл. 500 тис. гект. Таким чином цей закон не вщасливить селянських мас. Через відібрання землі дідичам, яким би то не було способом, знищиться рільничий промисл і високу господарську культуру. Кепською є теж сама техніка переводження земельної реформи. Урядовий проект пропонує дуже дрібне відшкодування дідичам, яких 20 проц. Через те дідичі понесуть велику втрату. А це нарушує конституцію. Проти цього будуть дідичі протестувати. Вони звернуться до маршалка сойму і до президента держави і до уряду, щоби вони не допустили до ограблення дідичів. Зем. реформа може довести до того, що земля на „кресах" перейде в непольські руки. Дідичі в такому випадку одержалиб такий удар, якого вони не зазнали в 1863 р. Крім того цей закон створить мур між Польщею і Заходом.

Пос. Вітос („Пяст") зазначив, що закон з липня 1920 р. був ухвалений одноголосно. Дідичі зобовязалися тоді при парцеляції відступити дещо для інвалідів. Цього не сповнено. Навпаки, розпочалася агітація проти зем. реформи. Підносяться голоси, що цей закон є шкідливий для держави і народу. Це є фальш. Багато держав в сусідстві Польщі переведено зем. реформу, хоч вона там була менше потрібною, як у нас. Росія є в найближшому сусідстві Польщі і не можна нікому заборонити, щоби сягнув думкою там, де бачить користи. В Чехословаччині в мин. році розпарцельовано 240 тис. гект., в цьому році мається розпарцелювати 310 тис. гект. В Латвії й Румунії діється те саме. Парцеляція є інтересом держави. Дідівські простори є в Польщі не лише пережитком, але одночасно для селянства є символом гнету і довговікової неволі. Коли в Польщі прийдеться вибирати між упорядкуванням земельних відносин і горсткою дідичів, то навіть мало розсудлива Польща мусить вибрати перше. Може з початку й менше будеться продукувати збіжа, алеж збіжа й мало вивозиться. Польща вивозить инші продукти, а на тому може тільки зискати торговельний біланс. На сході лежать величезні, поміщицькі простори, зовсім нетикані. Недавно взагали до перегляду тяглову худобу, а гр. Потоцкі, що має 120 тис. десятин землі, представив одного мула. Так виглядає поміщицька продукція.

Дідичі вдягають на себе тогу оборонців польськости. І нам (себ-то пястівцям) йде про те, щоби не тільки скріпити польський стан посідання, але його й поширити. В Познанщині є по іні, де німецька велика власність доходить до кільканадцяти відсотків. Чи її теж треба зберігти? Стоїмо на становищі, що місцеве населення на сході має право до деякої частини землі. (Голос: до всієї!). Моє становище є таке, а вам не бороню домагатися землі і під Краковом. Але ті, що там (себ-то на „кресах") є сторожами польськости й культури, не все сповняють своє завдання. Земський уряд в Барановичах виказує, що 90 проц. землі вони продають місцевому населенню, а лише 10 проц. лишають для Поляків. П. Стронскі каже, що цей закон збудує мур між нами і Заходом. Чи Франція є класичним краєм дідичів? (Пос. Стронскі: Там побилося тe 400 літ). Франція хіба не постатить чей-а, якщо Польща зробить те, що Франція зробила перед 150 літами. Щож торкається ролі великої власности, то ми памятаємо те, що вона зробила доброго, але памятаємо й те, що вона повставала проти короля і держави, що вона була продажна, що на неї нарікав Костюшко, що вона з власної волі продавала великі земельні простори Прусакам. В багатьох випадках вплив дідичів на урядовців, на поліцію, на виконування законів є дуже відємний. Один з дідичівських політиків сказав недавно, що дідичі всім пожертвують крім майна і крови.

Суспільна сторона тієї справи вимагає, щоби маєткові суперечности були вирівнані, щоби в Польщі настав мир і хоч сяка-така справедливість. Треба збільшити оборону держави. Не можна до того допустити, щоби одні посідали землю, а другі її боронили. При переводженні зем. реформи без сумніву будуть деякі потрясення, як при кожній операції, але опісля мусить наступити здоровля. Ми (себ-то пястівці) є безоглядними прихильниками вдержання приватної власности — з оглядів правних і практичних. Відкидаємо вивласнення без викупу яко незгідне з конституцією, однаке не будемо старатися про те, щоби дідичі могли позбути тільки надмір землі за дорогі гроші. Справу сюд трактувати поважно і без демагогії, а не так, як її трактують дідичі й аристократи, мовляв — безземельний селянин не дасть собі ради з землею. Коли справи земельної реформи не дасться розвязати мирно, то треба буде піти на боротьбу, яку проголошує п. Стронскі. Цей закон не є ідеалом, тільки етапом. „Пяст" буде голосувати в переконанні, що робить рішучий крок в політиці державній і людовій.

(Продовження буде.)

...шуть і вимовляють фєстин, що не передає французької вимови; фр. négligé поляки передають neglilż, за ними й галичане — неґліж.

Ось іще приклади, — фр. fiacre, portier, caissier поляки передавали: fiakier, portier, kasier, і в такій формі ці й подібні слова вживають і в Галичині: фіякер, портієр, касієр. Недавно поляки змінили правопис цих слів на ліпший і тепер пишуть: fiakier, portjer, kasjer. А що-ж робити галичанам з своїми застарілими формами, від яких відцуралися й поляки?

Походження польських форм чужих слів (на взірок — kabaret) пояснюється тим, що поляки писали чужі слова в їх чужій формі, вимовляючи, звичайно, так, як слово вимовлюється вдома, але пізніше цілий напис сполонизувався і тому відбіг від дійсної вимови чужого слова.

В перейманні родів чужих слів поляки так само витворили собі оригінальну систему, цілком відмінну від давньої української та від московської.

На Великій Україні справа з чужими словами до певної міри стоїть так само гірко, як і в Галичині: там майже немає чужих слів, яких форма була б відмінною від форми московської. Через це в Галичині загально поширений погляд, ніби на В. У. в чужих словах все йдуть за Москвою, чому останніми часами в еміграцських виданнях видно навіть помітне стремління оминати форми чужих слів, однакових з московськими.

Погляд цей насьогодні фактично правдивий, але разом з тим він не зовсім вірний, бо не відповідає історичній дійсности.

Річ у тому, що в утворенні московської культури українці відіграли надзвичайно велику ролю, особливо в віках XVII та в першій половині XVIII-го; немає ані одної ділянки в московській культурі, де б українці помітно не приклали своїх рук.*) Творячи цю культуру, українці не були простими наймитами; — досить нагадати, що, напр., був час, коли вищі церковні посади по цілій Росії (митрополити, архієпископи, єпископи, архимандрити, ігумени) обсаджувалися переважно, а часом і виключно, українцями, а церковні достойники — то-ж реальні творці культури на той час.**) Так само в російських школах, на початку їх, учителями працювали переважно українці. Перекладчиками на Москві так само працювало багато українців. На службі в посольствах та в Колегії для закордонних зносин постійно було досить українців.

(Продовження буде.)

*) Див. про се: *Ів. Огієнко*, Українська культура, вид. 2-е, червня, 1923 р.

**) Див. *І. Огієнко*, Київська митрополитальна друкарня. „Літ.-Науковий Вістник" 1924 р. кн. VII ст. 311—319.

Ще про фахові школи.

III.

Конечність кожної фахової школи викликає саме господарське життя. Є ним звичайна, світова конкуренція. Хто виставляє дешевший і одночасно красший товар, цей бере верх. І тут нема ніяких сантиментів, ні національних ні політичних; дешевий і добрий товар бє. Безперечним фактом є те, (і це всі бачуть), що нпр. Німеччина бє англійський товар, а навіть американський. Недавно оголошений конкурс на доставу 18 льокомотив для одного англійського залізничого товариства дав такий вислід: середня ціна англійських фабрик виносила кругло 150 тисяч фунтів, американських 125 тисяч, а німецьких 95 тисяч фунтів штерлінгів. Ніякий підприємець не буде для патріотизму платити 50 проц. більше за машини тому, що вони зроблені „своїми". Перевагу завдячують Німці своїм високо розвиненим фаховим школам, які видали не тільки фахівців, але й солідних людей.

Але помилковим було би думати, що фахова школа дає все. Школа дає тільки основи, а практичне виконання повинно основуватися на теоретичних пізнаннях. Так воно повинно бути, але так воно не є. До солідно поставлених фабрик приймають на заході тільки ремісників, які покінчили промислову школу; звичайне термінування там не вистарчає. Але німецька школа дає окрім теоретичного знання і практичне; навіть на високих технічних школах вимагається виконання щораз то довшої практики перед зложенням теоретичних іспитів. У нас звичайно хлопці в варстатах сміються з тих, що приходять з промислової школи. В цьому є дві причини: одна, що новик має мале знання практики, а друга та, що він „панич". Хлопець, попавши в нове товариство, не знає, що робити, і в переважній частині такі новики кидають варстати та йдуть до канцелярської роботи. І яка користь з такої школи?

Ніяка школа не дає повного знання; як я вже сказав школа дає тільки основи. Свіжо спечений доктор прав, медицини, чи інжінер ще дуже мало знають, аби вести справу самостійно — їм потрібна велика життєва практика в фаху.

Те саме є з хлопцями промислових фахових шкіл. Школа має дати хлопцеві вказівку, аби він не блукав, але скоро орієнтувався в справах. Є дуже багато річей, спосіб виробу яких передається з рода в рід з тим, що слідуюче покоління, набуваючи у школі нового знання, посконалить виріб щораз більше. Чому занидає у нас гарбарство, кушнірство, гончарство і т. д. — а тому, що нема відповідних фахових шкіл, які дали би синам гарбарів, кушнірів і т. д. відповідне теоретичне знання так, аби їх відомости з хемії стояли щонайменше нарівні з конкурентами. Мало ще спровадити гарбарські чи які там машини і навіть механіків для них; шкіра ще від того не буде здатна до конкуренції. Чому до Львова йде така сила віденського та чеського ремення? Чи-ж у Львові є дуже велика, новозбудована гарбарня? Чому наші ганчарі ніяк не можуть дібрати до кафлів такої глязури, аби не тріскала?

Але перейдім до практики. Які школи для нас найконечніщі? Візьмім два предмети найбільшого запотрібування: ремінь та кожух; почнім від заснування шкіл для них. Способу переведення не буду наводити, бо не тільки подробиці, але й сама організація не надається до публичної дискусії. А проте я хотів би, як я вже сказав у попередній статті, бачити при спільній роботі і наші кооперативи, які чейже розуміють, що через фахові школи їх діяльність незвичайно розвинеться. І це є самозрозуміле, бо вони дістануть з часом товар зі своїх рук, зі своїх власних фабрик; треба тільки розуміння тої справи.

Але не треба думати, що фахові школи перевернуть відразу до гори дном наше положення та зроблять його кращим. Я, признаюся, був би вдоволений, якби нашим внукам це удалося. Це шлях дуже терністий, робота незвичайно трудна і невдячна, бо конкурент не спить. При тій нагоді зможемо використати знання і наших людей на еміграції як европейській так і американській, наскільки, розуміється, вони виспеціялізувалися до тої міри, що зможуть зайняти місця учителів по школах і тим звернуть хоч частину народнього довгу. Але ми хочемо тільки дійсних фахівців, які направду добули практичне і теоретичне знання.

Отже почнаймо, а охочі до праці хай самі зголошуються. УПТ. приймає охоче всіх трудолюбивих.

Інж. П. Волосенко.

По широкому світі.

Евакуація Рурщини має початись негайно. Дипльоматичні переговори в цьому напрямку закінчено в Парижі.

Китай проти Англії приготовляє таємну мобілізацію. Китайські магометане мають вести в Індії агітацію проти Англії.

Комуністичний китайський уряд домагається в нотах до Англії та Франції, щоби всі европейські кораблі виїхали з китайського моря і щоби держави заплатили відшкодування за стрілянину в европейській дільниці Кантону.

Бувший грецький уряд має відповідати за підкуп та хабарництво перед новим урядом Пангальоса.

С. Р. С. Р. пробує вдержати Німеччину від підписання гарантійного пакту. Берлін має ставитись до цього негативно.

Польсько-російські переговори в торговельних справах мають перенестись з Москви до Варшави.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

ОСТАННІ ВІСТИ.

Соймовий український клюб і поль.-жид. порозуміння.

Соймовий український клюб зібрався вчора на нараду для обговорення свого відношення до сфіналізовання польс.-жидів. порозуміння.

Декларація жидівського кола.

Вже закінчилися довготревалі соймові наради жид. кола в справі усталення політики кола у відношенні до уряду в звязку з послідними переговорами. Принято таку декларацію: Жидівське коло, стоячи на становищі ненарушимости границь і інтересів Польщі і конечности внутрішньої консолідації, стверджує, що буде переводити на соймовім терені постійну політику, згідну з інтересами держави і жидівської людности. Ухвала запала більшістю 40 гол. проти 4.

НОВИНКИ.

— Конфіската. Вчорашне число нашого часопису сконфісковано за кілька висловів у вступній статті про катастрофу повінь", за одну новинку і одно місце допису з Тернопільщини.

— Член нашої редакції Ф. Федорців з огляду на підірване здоровля виїхав на довшу відпустку. Тому проситься всіх, які досі присилали матеріяли (статті, дописи й звістки) на адресу п. Федорцева, пересилати їх безпосередньо на адресу редакції.

— Повінь. Покищо краєва преса не дає повної картини нещастя спричиненого зливами в останньому місяці. Щодня приходять нові звістки про місця залиті водою та необчислені шкоди нашого населення. Розлитий Сян, що перейшов пересічну висоту 5 метрів, загрожує місту. Вилив дійшов до шпиталя та електрівні. Вівторок поповудні вода, вдершись до електрівні, вкрила місто „кромішною тьмою". Дрова, що пливуть водою, загрожують залізничому мостові. Один гімназист IV. кл. Бернат, що вибрався лодкою на Сян, згинув. У Дрогобиччині виляла ріка Тисьмениця, село Михайловичі під водою. Населення спаслося на поромах. У самбірськім та старосамбірськім повіті найбільше потерпіли села Кранки та Кореневичі. Залізничий шлях зі Старим Самбором покищо перерваний. Простір Болехів-Долина потапає; між Станиславовом і Стрием була тимчасова перерва заліз. руху. Бистрище залила станиславівське передмістя Книгинин. В околицях Галича Дністер залив присілки Вербів, Басівка, Лоди, Задністря, Залукпів і т. и. У Бобреччині залита сила хат. Також на лісних просторах Підкарпатщини гірські потоки зірвали чимало мостів та пропали шляхи місцевих залізниць, головно в лісах. Не зважаючи на страшенні шкоди заподіяні всім повінями, людських жертв майже нема. Точний перегляд усіх сіл залитих водою та втрат у них зайняв би сторінку часопису.

— З концертового життя. Львівська укр. публика мала нагоду пізнати нашого знаменитого співака п. О. Носалевича перед 8 роками на його власнім концерті, уладженім Муз. Т-вом ім. Лисенка. Своїм тодішним виступом здобув собі наш співак славу і популярність, якою тішилися у нас артистичні сили як С. Крушельницька, Мишуга, Менцінський. Заграничні критики з останніх двох літ вказують на те, що наш співак стоїть саме на вершинах своєї артистичної слави і зачисляється нині до найзнаменитіших оперових співаків. Наведено деякі виїмки з заграничних рецензій. — І так музичний справоздавець „Wiener Tageblatt-у" зазначує, що „басів, які зуміли б у той спосіб відспівати та відограти партію „Фігаро", нині нема багато", або на иншому місці: „На першому місці треба поставити п. Носалевича в ролі короля Генрика — імпонуючого в появі маєстатичного в грі і поражаючого силою тону. Самими суперлятивами переповнені і прочі музичні справоздання часописів, як віденська „Neue Freie Presse", празьких, німецьких та чеських, як також і вісбаденських часописів. Усі вони підчеркують попри величавий повний блескучої сили голосовий орган, його першорядну співацьку культуру, знамениту повну драматичних ефектів і темпераменту гру нашого артиста і то як в операх давніших композиторів, так і новочасних модерних операх, як „Rosenkavalier" Strauss-а, завдяки чому нашого співака зачисляють до найкращих представителів цеї незвичайно трудної партії Ochs-a von Lerchenau. А слід зазначити, що наш артист має в репертуарі більш як 30 опер! Заповіджений на 6-го липня концерт Муз. Т-ва ім. Лисенка представляє собою як не можна краще закінчення нашого сьогорічного концертового сезону. Попри п. Носалевича, який відспіває ряд оперових арій і також кілька пісень наших композиторів, як Лисенка, Січинського і Волошина, виступить ще і знаменитий наш віолончеліст п. Богдан Березницький, який відіграє ряд незвиконуваних у нас творів, як прекрасний концерт Haydn-a, твори C. Cui, O. v. Ocean-a і Popper-a, як також твори російських і українських композиторів Глазунова і Барвінського.

— Шкільна трагедія. Вчора на Трибунальській площі львівська публика мала нагоду бачити сцени із сенсаційної кінематографічної фільми. По даху костела Єзуїтів linявся дуже швидко якийсь хлопець і утікав у напрямку даху скарбової палати, де щез глядачам з очей. Повідомлена поліція вибралась за сміливим артистом і найшла його під гонтами (стрихом) скарбової палати, де скулений плакав. Хлопець признався щойно на поліції, що називається Василь Кобза, є учеником IV. кляси української гімназії і що одержавши погане свідоцтво рішив скочити з даху костела, але не мав відваги, і тоді перемінив свій проєкт, щоби повіситись на горищі скарбової палати. Але воно було зачинене.

— Рад ei! Сензація, яка цікавила вчора Львів — розяснена. При розшуках за радом у каналах при клініці, син дозорця найшов малий звиток у газовій банцазі — як виявилось — загублений рад. Одні гадають, що вкрадений рад підкинено на це місце, — инші, що туди його закинули діти або люде, які не здавали собі справи з того, що в такім клаптику находиться така дорогоцінність.

— Жіночі самогубства. В останніх двох днях записано у Львові 5 випадків самогубства жінок: жінки „монтера" Вегерової яка свідомо зачадила себе в хаті; якоїсь Тереси Б. при вул. Львівських дітей ч. 38, що підрізала собі горло бритвою; Олени К., з вул. Стрийської ч. 8, що скочила до ставу „Світезь", щоби втопитись; Тереси Бліхарскої з Давидова, що повісилась у винницькім лісі і 14-літньої Янини С., що скочила при вул. Кордецкого ч. 33 з І. поверха. Яка ріжноманітність у виборі засобів смерти і причин трагічного рішення — а яка одноманітність статистики, що частійше повторяється.

— Непривичні назви. Реферуючи про жидівсько-польські переговори, подавали ми оригінальні назви поодиноких сіоністичних угрупувань, які впевто ізза непривичности перекручували складачі й коректори. Супроти того зазначуємо, що трудова сіоністична група називається не „Гітахауд" і не „Гітахбут", а „Гітахдут", а клерикальна група не „Мізраві", тільки „Мізрахі".

— У Полтаві — як подає „Правда", а за нею німецькі часописи — покінчив самогубством бувш. соціял-революціонер Грицько Сиротенко, який відгравав чималу ролю за правління У. Н. Р., був засуджений большевицькою владою на вязницю, потім звільнений і в останній час працював у статистичнім бюрі Полтавщини. Причини самогубства не подають.

— Явна цензура на листи. Парох о. В. Венгринович пересилає нам лист, який одержав з Праги, висланий 13-го м. м., а який прийшов до села Соколик 23-го розрізаний і гороюзаклеєний. Це не перший випадок і не останній.

не слід би переводити потайки ревізію листів трохи швидше і більше дискретно?

Зі зборів.

Загальні Збори Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові відбулися дня 20. червня ц. р. при участи 34 відпоручників кооператив і 63 осіб фізичних (разом 97).

По відкриттю Зборів голова Надзірної Ради д-р Володимир Охримович, повитав щирими словами присутного на Зборах основателя і директора Центробанку д-ра Костя Левицького і покликав на секретарів Вп. пп. д-ра Юліяна Савчака і Нестора Пшепюрського.

По принятті протоколу з попередніх Загальних Зборів до відома, іменем Надзірної Ради предложив звіт з діяльности Центробанку і біланс за р. 1924 та т. з. біланс вальоризаційний з дня 1. січня 1925 директор Омелян Саєвич.

По відчитанню протоколу Комісії Контрольної Центробанку і звіту з ревізії, переведеної Краєвим Союзом Ревізійним, переведено дискусію, в якій забирали голос: пп. Олександер Omисько, Михайло Шахнович, Захар Скварко, Теодор Бобак і Юліян Павликовський, по чім приняли внесення Надзірної Ради, а саме затвердили біланс за 1924 рік, цілу білянсову надвишку приділили до фонду резервового та затвердили вальоризаційний біланс з 1. січня 1925, в якім звальоризовано вклади, уділи і фонди резервові в висоті 6 проц. (шість процент).

По уступленню чотирох членів Надзірної Ради, доповнено її склад так, що тепер входять до Надзірної Ради такі особи: пп. д-р Волошин Михайло, Венгер Ілько, Герасимович Сельвестер, Звичківський Микола, д-р Кормош Теофіль, Лупький Остап, д-р Лисий Володимир, д-р Охримович Володимир, о. Стефанович Олександер, Терлецький Михайло, Чапельський Іларій і д-р Шухевич Микола.

До Контрольної Комісії ввійшли: пп. д-р Куровець Іван, о. Лопатинський Дамян і д-р Савчак Юлій.

По переведенню виборів, про стан української кооперації на Волині подав близші відомости П. Генцько Гладкий, відпоручник Кооперативного Банку в Луцьку, а відтак п. Захар Скварко звсував теперішне господарське положення.

По вичерпанню порядку дневного заступник голови Надзірної Ради д-р Михайло Волошин, який проводив в другій части Зборів, подякував присутнім за участь і закрив Збори.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

КОНКУРС

З днем 1. вересня 1925 відкривається в Золочеві бурсу для гімназійних учнів (хлопців) на 50 місць, на кооперативних основах. Услівя: зложення уділу на раз або ратами 500 зол., а кошти удержання після дійсних видатків. Зголошення слати до 15. липня 1925 на руки п. Рози Чемеринської або адв. д-ра Теодора Ваня.
2257 3—3

✝ Посмертні згадки.

О. Омелян Трешневський, парох Горуцька помер ненадійно 29. червня ц. р. Покійний довгі літа працював у Сокальщині на усіх ділянках народнього життя, головно над економічним піднесенням народу. Його давнійша парохія Хоробрів може служити зразком свідомого і зорганізованого українського села. Про його гостинність та заслуги для народної справи в рр. 1918—19 багато могли би розказати старшина УГА. За те й мусів пересидіти майже рік у Бригідках, що і підірвало його кріпке здоровля і спричинило його скоропостижну смерть. В. И. П.

о. Василь Олексів, парох Білковець дек. озірнянського помер по тяжкій слабости 28. IV. ц. р. в Глинянах у своїх родичів заосмотрений Н. Тайнами, в 40 році життя, а в 12 р. священства, оставивши жінку й двоє сиріт. В. И. П.

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:
у суботу 4.VII. м. Переворськ.
у неділю 5.VII. м. Лежайськ. 2150 12-?
у понеділок 6.VII. м. Лежайськ.
вівторок 7.VII. м. Радимно.

Вписи 1) до дволітної і трилітної Торговельної Школи для тих, що покінчили 7 клас всенародної або 3 кляси середної школи, 2) до дволітного Торговельного Ліцея, з 6 кл. середної школи, 3) на однорічний Торговельний Курс для абітурієнтів приймає Торговельна Школа Т-ва „Просвіта" у Львові, вул. Корнякта ч. 1. III. пов. 2—2

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Подяка.

Тяжким горем прибита по втраті мого дорогого Мужа і Батька Василя Олексіва, пароха Білковець озірнянського деканату, висказую глибоку подяку Високодостойному о. Шамбелянові П. Бачинському за уділення Мужові Найсвятіших Тайн Єлеопомазання, за Сповідь і Причастя на смертній постелі. Рівнож дякую Впр. о. дек. М. Садовському і Впр. о рад. Є. Костишинові за відправи у випровадженні тлінних останків до церкви в Глинянах (на Заставю). Подяка також Отцям, як Впр. і Всеч. Отцям: о. В. Терещукові з сином богословом, о. Бобєрському, І. Пінкевичеві, І. Гургалові, А. Стоцькому, А. Ганасові, Р. Висоцькому, Г. Бойкові, І. Лабайові, В. Пацковському і Я. Шлензакові складаю найщирійшу подяку за труд і за величаві похоронні відправи в дні 30. квітня 1925. Зокрема красно дякую Впр. о. рад. Є. Костишинові за проповідь в церкві і за ласкаве прибуття з балучанським хором, який прегарним співом дуже причинився до звеличання похорону. Над отвертою могилою Впр. о. В. Терещук виголосив зворушаючу прощальну проповідь за яку Спаси Біг. Дякую щиро Хв. Церковним Братствам за прислуги в часі похорону, і Всім Громадянам, які брали в тім сумнім обряді участь з молитвами до Всевишнього за душу бл. п. Найдорожчого Мужа. Хай Милосердний Бог нагородить Всім Вам стократно. — Білковець, в квітні 1925. — Ярослава з Руденських Олексів, вдова, Стефця і Генцьо, діти. 3 1-1

За редакцію відповідає О. Костин. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.